

Nr 71.

Av herr **Sandberg** m. fl., om ändring i gällande bestämmelse om storleken av lån ur gödselvårdsfonden.

År 1918 beslöt riksdagen inrättandet av den s. k. gödselvårdslånefonden. Syftet med denna är som bekant att främja anläggningen av ändamålsenliga gödselstäder och därmed en förbättrad gödselvård. Detta syfte torde också genom de utlämnade gödselvårdslånen hava avsevärt gynnats och värden räddats åt jordbruket, vilka annars skulle gått förlorade.

Enligt bestämmelserna i Kungl. Maj:ts kungörelser den 11 juli 1918 angående villkoren för lån ur gödselvårdsfonden gäller bl. a., att gödselvårdslån må icke beviljas till högre belopp än 1,000:— kronor och icke uppgå till mer än 75 procent av den beräknade kostnaden för gödselstadsanläggningen.

Vid uppgörandet av den kostnadsberäkning, som skall ligga till grund för bestämmande av lånebeloppet, får alltså icke inräknas kostnaden för sådana anordningar i djurstallarna, vilka äro behöfliga för en god gödselvård, utan endast kostnaden för själva gödselstaden.

Det är dock för ett rationellt tillvaratagande av gödseln nödvändigt, att även djurstallarna ordnas ändamålsenligt och förses med cementgolv. Därigenom underlättas också en god renhållning. Betydelsen för gödselvärderna av enhetliga anordningar för såväl gödselstad som stallar är uppenbar och synes böra medföra, att hänsyn även tages till kostnaden för dessa senare lokalers ordnande vid bestämmande av lånebeloppet. Det har visat sig, att de, som äro i behov av ifrågavarande lån, ofta behöva och önska lån även för utförande av cementarbetena i djurstallarna. Det kan nu i många fall, med den begränsning lånen få, möta svårigheter för vederbörande, att i nödig utsträckning och på lämpligt sätt utföra dessa arbeten, så att hela gödselvårdsfrågan, vad byggnaderna beträffar, får en god lösning. Särskilt är detta fallet beträffande de mindre jordbrukarna, till vilka de flesta lånen gå.

I t. ex. Västerbottens län, vilket under senare år haft det största antalet lån, är medeltalet av alla t. o. m. 1925 utlämnade 1,146 lån 410:— kronor. För 1925 är medeltalet av de 103 lånen 297:— kronor. Medeltalet av i hela landet under 1925 utlämnade lån var 536:— kronor.

En möjlighet att kunna erhålla något högre gödselvårdslån skulle fylla ett behov särskilt för det mindre jordbruket, där byggnaderna bliva förhållandevis dyrare och svårigheterna med byggnadsfrågans ordnande ofta äro avsevärda. En rationell gödselvård kan icke heller annat än främjas därigenom.

Behovet på detta område torde också hava medfört, att vid kostnadsberäkningarna för gödselstadsanläggningarna dessa oftast hållits så höga som möjligt, för att kunna erhålla största möjliga lån.

Det torde dock icke vara nödvändigt att höja lånemaximum, då, såsom visats, en för låntagaren rätt betydelsefull möjlighet finnes inom gällande gräns, om en ändring i bestämmelserna sker i här antydd riktning.

På grund av det anförda få vi alltså yrka,

att riksdagen måtte besluta sådan ändring i Kungl. Maj:ts kungörelse den 11 juli 1918 angående villkoren för lån ur gödselvårdslånefonden, att lån må beviljas till ett belopp av högst 1,000:— kronor och intill 75 procent av den beräknade kostnaden för gödselstadsanläggningen och för gödselvården nödiga anordningar i djurstallarna.

Stockholm den 19 januari 1927.

Ludwig Brännström.

O. Sandberg.

P. Bergström
i Bäckland.